

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA REMONTU KONSERWATORSKIEGO BUDYNKU NR 20
SZPITALA SPECJALISTYCZNEGO IM.DR. J. BABIŃSKIEGO SPZOZ
W KRAKOWIE

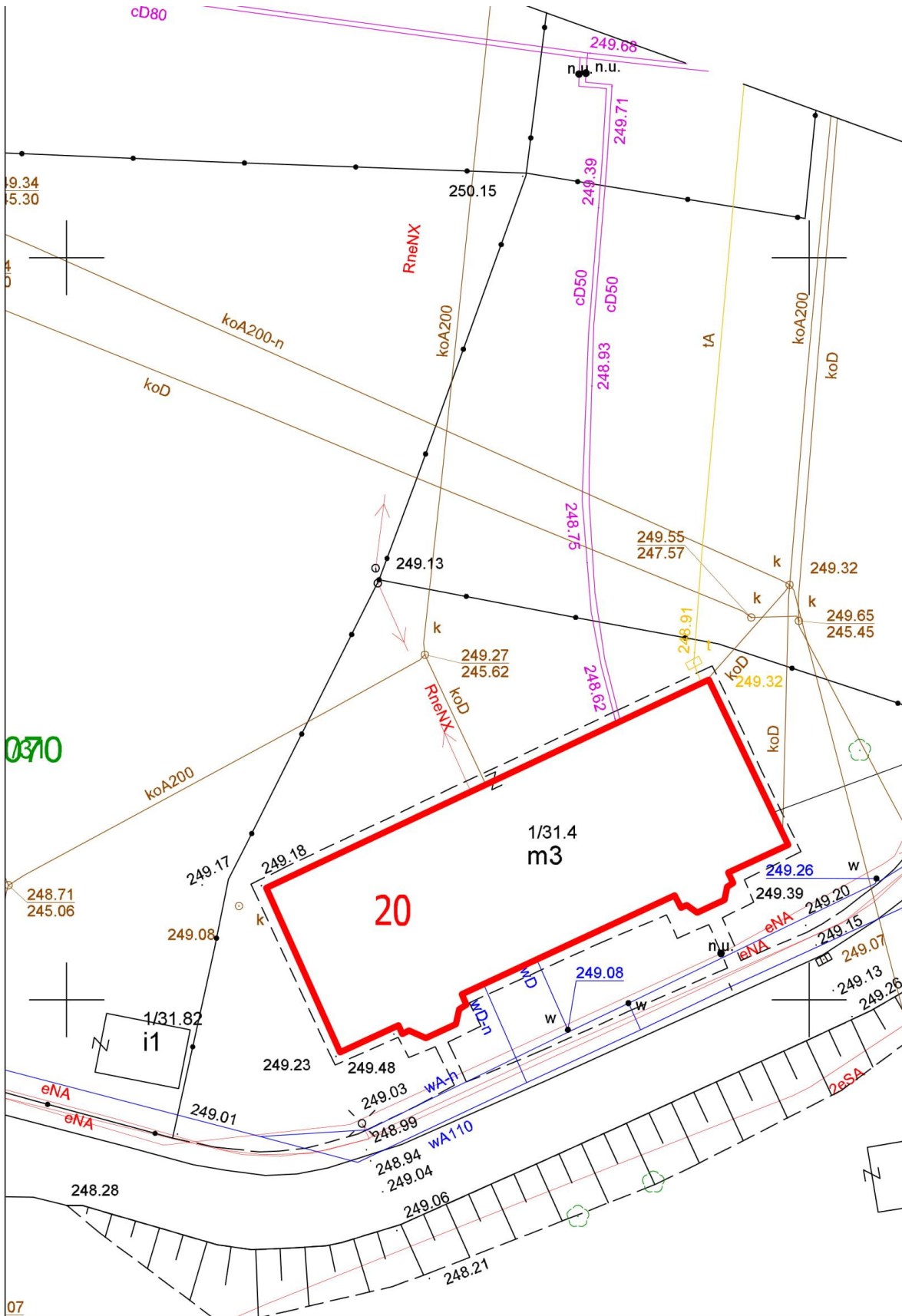
Oprac. Natalia Soran- Maluty nr dyplomu 3705

ul. Reformacka 93, 32 – 020 Wieliczka

MAJ 2021

KRAKÓW

DZIEŁO KONSERWATORSKIE I DOKUMENTACJA STRZEŻONE PRAWEM AUTORSKIM

Rys. 1. Mapa z rzutem budynku nr 20 w zespole szpitalno – parkowym Szpitala Klinicznego im. dr J. Babińskiego w Krakowie - Kobierzynie

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

PRZEDMIOT PRAC

Budynek nr 20, pierwotnie mający funkcję budynku mieszkalnego dla personelu w zespole budynków Szpitala Klinicznego im. dr Józefa Babińskiego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krakowie, zlokalizowany na osiedlu Kobierzyn, przy ul. Babińskiego 29. Jest to obiekt murowany z cegły, podpiwniczony, kryty dachem czterospadowym z dachówką ceramiczną, w strefie ścian obwodowych tynkowany. Cokół na obwodzie z ciosów z piaskowca w dolnym poziomie i z płycinami ze szrafowaniem pionowym w zaprawie betonowej, oddzielony od płaszczyzny tynkowanej gzymsem kamiennym. W cokole okienka piwniczne. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana, skrzynkowa, zróżnicowana wielkością. Dach kryty dachówką płaszowską, tak jak daszki nad wejściami w ryzalitach oraz dekoracyjnie na gzymsie kordonowym na obwodzie budynku.

CZAS POWSTANIA ok. 1907r. - 1914r.

AUTOR W. Klimczak przy współpracy m.in. A. Budkowskiego, T. Zielińskiego, T. Stryjeńskiego

STYL wczesny modernizm z cechami narodowymi (secesja)

WPIS DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW zespół szpitalno-parkowy nr A-893 z dnia 17.09.1991r., poz. 114 ul. Babińskiego 29

INWESTOR

Małopolskie Parki Przemysłowe Sp. z o.o. w Krakowie, ul. J. Babińskiego 29/24/2A, 30-393 Kraków, NIP: 675-133-892; tel. 12 652 43 47, e-mail: biuro@babinski.pl

AUTOR OPRACOWANIA mgr Natalia Soran-Maluty nr dyplomu 3705; adres: ul. Reformacka 93, 32 – 020 Wieliczka; kom. 604 611 193; e-mail : natalia.pracownia@gmail.com

CZAS TRWANIA ZAMÓWIENIA

Kwiecień - Maj 2021r.

CEL I ZAKRES PLANOWANYCH PRAC:

Celem opracowania programu prac konserwatorskich jest określenie wytycznych dla przeprowadzenia remontu konserwatorskiego budynku nr 20, tzn. przywrócenie wszystkim elementom obiektu jego parametrów technicznych, co pozwoli na zatrzymanie procesów niszczenia, a następnie przywrócenie walorów estetycznych, zgodnie z pierwotnymi założeniami autorskimi.

SPIS ZAWARTOŚCI DOKUMENTACJI

- dokumentacja opisowa	32 strony
- fotograficzna	35 fotografii kolorowych
- dokumentacja ogółem	40 stron w formacie A4

autor fotografii Natalia Soran –Maluty maj 2021

SPIS TREŚCI

I. HISTORIA OBIEKTU

II. OPIS FORMALNO-STYLISTYCZNY

III. BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU na podstawie badań

IV. STAN ZACHOWANIA OBIEKTU

V. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

VI. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

VII. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

VIII. ANEKSY - uprawnienia dyplom, zaświadczenie

I. HISTORIA OBIEKTU

W 1907r. autonomiczny galicyjski Sejm Krajowy uchwalił projekt budowy szpitala – zakładu dla Umysłowo Chorych, w podkrakowskiej miejscowości Kobierzyn, jako inwestycję rządową. Przed powstaniem szpitala kobierzyńskiego jedyną tego typu instytucją na terenie Galicji, był zakład psychiatryczny w Kulparkowie pod Lwowem. Przepelniony tamtejszy szpital nie miał warunków do zabezpieczania potrzeb zbyt wielu pacjentów.

Projekt nowoczesnego zakładu leczniczego dla chorych z różnymi problemami psychiatrycznymi i nałogami, sporządzili znani architekci : Władysław Klimczak, Zygmunt

Jarlany, Andrzej Dodkowski, Tadeusz Zieliński oraz Władysław Stryjeński. Później brali także udział w kierowaniu pracami budowlanymi i artystyczno – architektonicznymi.

Obiekt powstał jako odrębne miasteczko w oparciu o ideę samowystarczalnego miasta – ogrodu. Była to wówczas najbardziej nowoczesna koncepcja przestrzenna w Europie. Na obszarze 52 ha, w ogromnym parku powstał cały kompleks szpitalny. W jego skład wchodziło 15 pawilonów dla chorych oraz ok. 40 obiektów stanowiących zespół budynków mieszkalnych (służbowych), reprezentacyjnych i gospodarczych.

Budynki parterowe i piętrowe, nakryte łamanymi dachami ceramicznymi, wzbogacone portykami i ryzalitami, nawiązywały do wzorów niemieckiego modernizmu, w swojej wczesnej fazie nazywanego secesją. W późniejszym okresie modernizm ewoluował w kierunku funkcjonalizmu, ale omawianego obiektu dotyczy faza wczesna.

Szpital był gotowy w 1914 roku, ale ze względu na toczącą się I wojnę światową, otwarty został dopiero w roku 1917. Pierwszymi jego pacjentami byli żołnierze. Okres międzywojenny był czasem dalszego organizowania i rozbudowy Zakładu, dobudowany został nowy pawilon dla pacjentów pracujących, a potem następowały kolejne zmiany, dobudowy i rozbudowy.

W czasie II wojny światowej nadzór nad szpitalem przejęły władze niemieckie. Ideologia nazistowska zakładała eliminację osób słabych i niepełnosprawnych, dlatego rozpoczęto planową eksterminację pacjentów. Likwidacja Zakładu nastąpiła 23 czerwca 1942 roku. Zgładzonych zostało wtedy 565 chorych. Zespół przekształcono w niemiecki szpital wojskowy, który w styczniu 1945r. przejęła Armia Czerwona. Ofiary hitlerowskich zbrodni upamiętnia pomnik odsłonięty w 60-lecie likwidacji Zakładu.

W czerwcu 1946 roku placówka wróciła do pierwotnej funkcji, jednak już jako Szpital. W okresie powojennym, który z uwagi na przepełnienie i niedofinansowanie, stopniowo zyskał złą sławę, ale bardziej ze względu na warunki pobytu, niż poziom leczenia.

Dopiero po 1989 roku rozpoczęto proces jego rewitalizacji i modernizacji. Wyremontowano większość pawilonów dla chorych, a także dokonano zmian struktury, dostosowując ją do zaspokajania potrzeb zdrowotnych mieszkańców regionu, poprzez rozwijanie leczenia środowiskowego i specjalistycznego. W 1999 roku zespół szpitalno – parkowy został wpisany do rejestru zabytków.

Systematycznie dokonywane zmiany sprawiły, że dzisiejszy Szpital różni się od tego sprzed ponad 100 lat, nie tylko unowocześnioną infrastrukturą, ale przede wszystkim metodami leczenia oferowanymi przez liczny personel. Zaś zabytkowa substancja jest systematycznie rewitalizowana pod ścisłą kontrolą Miejskiego Konserwatora Zabytków w Krakowie.

W 2018 roku Szpital – w wyniku współpracy z Wydziałem Lekarskim i Nauk o Zdrowiu Krakowskiej Akademii- zmienił nazwę na Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie.

II. OPIS FORMALNO-STYLISTYCZNY OBIEKTU

Budynek nr 20 w zespole szpitalno – parkowym przeznaczony został na cele mieszkalne dla służby salowej. Zbudowany w latach 1907 – 1914r. we wschodniej części założenia, przy obwodnicy zewnętrznej, na południowo – wschodnim skraju zabudowań. Jest obiektem typowym, ale jednocześnie dosyć skromnym wśród istniejących tu obiektów.

Budynek powstał na rzucie prostokąta, jest podpiwniczony, posiada trzy kondygnacje. Murowany z cegły, z użyciem kamienia i betonu. Nakryty dachem czterospadowym z dachówką płaszowska, pociemniałą na przestrzeni czasu, w szczycie - gąsiorzy. Ściany w całości tynkowane, na styku z gruntem cokół z piaskowca ok. 0,5m nad ziemią; drzwi wejściowe znajdują się tylko na elewacji frontowej budynku, w prawym i lewym ryzalicie.

Elewacja frontowa, północna, symetryczna po obu stronach osi środkowej. Po jednym ryzalicie w osiach bocznych: prawej i lewej. Każdy ryzalit w parterze posiada portal tworzący mały przedsionek z drzwiami wejściowymi do budynku. Przedsionki zadane są trzyspadowym daszkiem krytym dachówką, w szczytach gąsiorzy. Ryzalicy w szczytach kryte są odrębnymi, trzyspadowymi daszkami w dachówce z gąsiorami. Każdy ryzalit jest odstawiony od końca ściany na szerokość jednego okna i pas brzegowy gładki. W ryzalicach klatki schodowe z oknami ułożonymi naprzemiennie w stosunku do okien kondygnacji. Okna mają inny układ pól niż na pozostałej części elewacji. Piony okienne dwu pięter powyżej gzymsu kordonowego, zlokalizowane w prostokątnych płycinach, utworzonych w ścianie tynkowanej, każda ma zdwojone uskokowo boczne krawędzie. Takie tektoniczne potraktowanie ścian gładkich budynku nr 20, które kształtuje jej powierzchnię na zasadzie obniżenia poziomu, tworząc rodzaj nisz, w które wpisane są okna jest charakterystyczne dla budynków w kompleksie, które nie posiadają wielu detali. Na elewacjach bocznych, bez okien, także jest wprowadzona opisana tektonika. Taki sposób potraktowania ścian dodatkowo upiększa elewację.

Detal architektoniczny występuje w postaci prostego gzymsu wieńczącego, gzymsu kordonowego prostego w formie, krytego dachówką, gzymsów nadokiennych i podokiennych. Rolę gzymsów nad oknami I-go piętra pełnią powtórzone na wzór kordonowego z dachówką, krótkie elementy na szerokość okien, umocowane na ścianie gładkiej nad oknem, w odległości ok. 20 cm. Gzymsy nadokienne posiadają wzdłuż dolnej krawędzi dodatkowo, płaską listwę o szerokości ok. 8 cm, która łądzi bardziej wystającą przed lico ściany gzyms.

Do detalu architektonicznego należą tutaj także parapety odlane z betonu, znajdujące się pod każdym oknem na obiekcie. Wykonane są z trzech elementów, dłuższego środkowego i dwóch krótszych po bokach (widoczne są łączenia). Od frontu posiadają drobne, pionowe żłobkowania, powstałe już w fazie odlewania. Wszystkie pomalowane brązową farbą.

Kolejny element detalu to pas pionowego żłobkowania, prążkowania¹ w betonie o wysokości ok 0.5 m, będący przedłużeniem cokołu kamiennego w górę pod kamienny okap – gzyms

Cokół wykonany z ciosów piaskowca, w otoczeniu okienek piwnicznych ograniczony gzymsem kamiennym, bezpośrednio nad okienkami piwnicznymi, w ryzalicach w formie płaskiej, stanowi

¹ też „grzebykowania”

całość kamieniarki na tym obiekcie. Ciosami kamiennymi otoczone są okienka piwniczne, zlokalizowane w strefie żłobkowania. Cokół jest zwieńczony, albo oddzielony od ściany tynkowanej (powyżej) prostokątnym gzymsem z piaskowca, wykonanym na wzór parapetów betonowych pod oknami. Opisany cokół biegnie na całym obwodzie budynku.

Taki układ detalu daje ładny efekt wizualny i jest charakterystyczny dla większości budynków w zespole szpitalno-parkowym w Kobierzynie.

Cegła zendrówka, licowa występuje na elewacji tylko w postaci oprawy powyżej cokołu kamiennego dla drzwi wejściowych do budynku w ryzalitach.

Stolarka okienna, drewniana, składa się z okien skrzynkowych - pierwotnych, częściowo zachowanych, częściowo wymienionych na nowe plastikowe (bez zgody MKZ w Krakowie). Pierwotnie okna podwójne, skrzynkowe, posiadały skrzydła zewnętrzne, z podziałami na wiele pól, otwierane na zewnątrz. Skrzydła wewnętrzne, bez podziałów, otwierane były do wewnątrz.

Na elewacji frontowej, pomiędzy ryzalitami, na trzech poziomach: parter, I i II-gie piętro, znajduje się 12 okien, czyli po 3 okna w linii pionowej, przy ryzalitach. Po bokach układu (przy ryzalitach) znajdują się okna węższe, dwuskrzydłowe, każde skrzydło trójkątne, otwierane na zewnątrz, naświetle dwupolowe – dotyczy okien pierwotnych.

Wewnątrz układu okna trójkątne z naświetlem, zwane też weneckimi, każde skrzydło jest trójkątne, naświetle - czteropole.

W ryzalitach znajdują się po dwa okna czterokwaterowe na parterze i I-szym piętrze, układ w kształcie krzyża, bez naświetla, każda kwatery czteropole. Kwatery wewnętrzne, bez podziałów (jednopole), otwierane do środka. W trzecim rzędzie, pod dachem, widać dwa małe okna prostokątne, oddzielone słupkiem w tynku, ze wspólnym parapetem betonowym.

Okienka piwniczne, wpisane w cokół w strefie powierzchni grzebykowanej, w kształcie leżącego prostokąta, pierwotnie kremowo białe, dwuskrzydłowe, bez podziałów, otwierane są do wewnątrz. Zewnętrzne skrzydło „skrzynki” tworzy kratę metalową z trzech okrągłych, grubych prętów wmontowanych w drewnianą ramkę. Ramka ta trwale osadzona jest w ościeżnicy okiennej. Aktualnie, ramka z okratowaniem, pomalowana jest na kolor brązowy mahoniowy. W niektórych oknach, być może ze względu na rozbite szyby, otwory okienne zablendowane są dodatkowo innymi materiałami np. sklejką drewnianą, ażurowym metalowym.

Stolarka drzwiowa – w elewacji frontowej znajdują się dwa otwory wejściowe w ryzalitach, drzwi jednoskrzydłowe, drewniane podobne w formie, posiadają prawie identyczne wzory krat metalowych zabezpieczających szklenie. W dolnej części płytina podzielona jest na cztery pola, każde w dwustopniowej listwie. Drzwi zamykanie są zatraskowo na domofon, dlatego klamka i szyld są wtórne, dostosowane do zamka. Przed każdymi drzwiami ułożona jest duża płyta betonowa typu lastriko, spełniająca rolę poszerzonego progu.

Elewacja tylna, północna, symetryczna po obu stronach osi środkowej. Po jednym ryzalicie w osiach bocznych: prawej i lewej. Ryzalicy bez portali wejściowych. Na elewacji występują

okienka piwniczne jak na elewacji frontowej. Tektonika ścian gładkich jak na elewacji frontowej. Ryzality bez tektoniki, gładkie, okna w innym układzie niż na elewacji frontowej.

Detal architektoniczny – powtórzone są wszystkie elementy jak na elewacji frontowej, każde okno posiada własny, odrębny betonowy parapet.

Stolarka okienna, drewniana, okna skrzynkowe, pierwotne, częściowo zachowane, częściowo wymienione na nowe, plastikowe (bez zgody MKZ w Krakowie).

Na elewacji tylnej, pomiędzy ryzalitami, na trzech poziomach: parter, I i II-gie piętro, znajduje się 12 okien. Po 4 okna w osi pionowej przy ryzalitach i po 3 w centrum. Okna w centrum są największe, trójskrzydłowe z naświetlem, tzw. weneckie, pierwotnie każde skrzydło trójpółowe, a naświetle czteropółowe. Obecnie niektóre okna są wtórne, wykonane z PCV, zachowują tylko ogólne podziały np. okna po prawej stronie osi środkowej elewacji. Okna przy ryzalitach od strony wewnętrznej są węższe, dwuskrzydłowe, ze skrzydłami trójpółowymi i dwupółowym naświetlem jeżeli omawiamy pierwotne założenie. Z okien po prawej i lewej stronie pierwotne zachowało się tylko jedno, na II-gim piętrze, przy lewym ryzalicie. Pozostałe są wtórne, z zachowanym tylko ogólnym podziałem, z PCV. Na parterze, w tej lokalizacji, znajdują się po dwa dłuższe od pozostałych, wąskie okna jednoskrzydłowe z naświetlem powtarzającym pole skrzydła. Pierwotne skrzydła trójpółowe – po lewej stronie, po prawej – nowe, bez podziałów i bez naświetla z PCV. Po dwa takie okna obok siebie po każdej stronie.

W ryzalitach po 6 małych okienek jednoskrzydłowych z naświetlem, skrzydła czteropółowe, naświetla czteropółowe, w układzie po dwa okienka obok siebie na jednej kondygnacji z osobnymi parapetami betonowymi. Tylko jedno okienko zostało zachowane, w środkowej pozycji na lewym ryzalicie, wszystkie pozostałe małe okna zostały w większym lub mniejszym stopniu przekształcone.

Elewacja boczna, zachodnia, podzielona dwoma dużymi, prostokątnymi, pionowymi płycinami o zdwojonych uskokowo bocznych brzegach, okna nie występują.

Elewacja boczna, wschodnia, podzielona dwoma dużymi, prostokątnymi, pionowymi płycinami o zdwojonych uskokowo bocznych brzegach, okna nie występują.

Ogólna kolorystyka tynków na wszystkich elewacjach jest łososiowa, jako warstwa współczesna, wtórna. Tynk szorstki, gruby, z dużym udziałem cementu. Przez zabrudzenie całości oraz miejscowe wypłukania przez wodę płynącą, ściekającą powierzchniowo, miejscowo po elewacjach, jej kolorystyka jest nierównomierna, plamista. Do tego dochodzą jasne plamy napraw tynków wykonane zaprawą na gładko, nie podmalowane, mają charakter tymczasowy.

Detal architektoniczny tj. gzymsy podokienne i element grzebykowany w zaprawie cementowej w cokole, pomalowane są na kolor ciemno łososiowy, jest to kolor współczesny, wtórny. Na elemencie cokolowym też widoczne są naprawy oraz całe elementy odtworzone w zaprawie bez malowania. Tak jak na ścianach, na opisanych detalach architektonicznych widoczne są przebarwienia na skutek zacieków oraz plamy.

Wokół cokołu na obwodzie ułożone są betonowe płytki chodnikowe w dwu rzędach.

III. BUDOWA TECHNOLOGICZNA na podstawie badań odkrywkowych

W trakcie wizji lokalnej na obiekcie dokonano oględzin odkrywek naturalnych oraz wykonano badania odkrywkowe w wybranych miejscach na elewacji tynkowanej oraz na dostępnych przykładach stolarki okiennej i drzwiowej.

Celem badań było ustalenie pierwotnych materiałów użytych do budowy obiektu oraz wtórnych użytych w trakcie remontów i dorywczych napraw. Badania miały także na celu ustalenie pierwotnej kolorystyki tynków i stolarki, a także stopień degradacji, jakiemu na przestrzeni czasu od ich powstania, do chwili obecnej, uległy poszczególne elementy budynku.

TYNKI

Wykonano badania odkrywkowe tynków na elewacji frontowej i tylnej budynku 20, w miejscach, jakie na tym etapie były dostępne.

Ze względu na fakt, że spostrzeżenia dokonane na podstawie kilku odkrywek potwierdziły się, opracowano stratygrafię budowy ścian obiektu.

TABELA Z UKŁADEM STRATYGRAFICZNYM TYNKÓW NA ELEWACJI BUDYNKU NR 20

I.p.	Opis warstwy	Warstwa stratygraficzna	Warstwa chronologiczna	Datowanie	Uwagi
1.	narzut w kolorze łososiowym	9	IV	po 1950r.	gruboziarnisty, barwiony w masie
2.	warstwa biała	8	III	po 1939r.	
3.	tynk	7	III	po 1939r.	cienki, cementowy
4.	pobiała	6	III	po 1939r.	ślady pędzla
5.	kolor szary	5	II	j.w.	warstwa malarska ?
6.	szlichta twarda	4	II	j.w.	ok. 2 mm ,
7.	zaprawa	3	I	ok. 1914r.	wapienno/piaskowa
8.	fuga	2	I	ok. 1914r.	wapienno/piaskowa
9.	cegła	1	I	ok. 1914r.	

Fot.1. Fragment odkrywki naturalnej na elewacji tylnej budynku nr 20. Widoczne nawarstwienia. Maj 2021r. aut. N. Soran - Maluty

Fot.2. Fragment odkrywki naturalnej na elewacji tylnej budynku nr 20. Widoczna warstwa stratygraficzna nr 5 / II określona jako warstwa malarska (?), warstwa stratygraficzna 6/III jako pobiąta położona pędzlem, dalej – warstwy jak w stratygrafii. Maj 2021r. aut. N. Soran-Maluty.

Badania odkrywkowe potwierdziły istnienie jedynej (rozpoznanej na tym etapie) warstwy kolorystycznej szarej.

Późniejsze dwa nawarstwienia tynków cementowych założonych w trakcie kolejnych remontów na całej elewacji wraz z wodą podciąganą przez nieizolowane fundamenty, spowodowały całkowitą degradację wszystkich nawarstwień na elewacji oraz naruszenie podłoża ceglanego.

STOLARKA OKIENNA

Wykonano badania nawarstwień lakierniczych na stolarce okiennej na skrzydłach wewnętrznych klatki schodowej w prawym ryzalicy budynku.

Fot.3. Odkrywka na wewnętrznym skrzydle okna na klatce schodowej w prawym ryzalicy. Maj 2021r. aut. N. Soran –Maluty.

TABELA Z UKŁADEM STRATYGRAFICZNYM TYNKÓW NA SKRZYDLE WEWNĘTRZNYM OKNA

I.p.	Opis warstwy	Warstwa stratygraficzna	Warstwa chronologiczna	Datowanie	Uwagi
1.	biała współczesna	6	IV	po 2000r.	
2.	biała „stara biel”	5	III	Po 1939r.	
3.	biała zielonkawa	4	II	po 1939r.	
4.	biała	3	I	1914r.	niewielkie skupiska
5.	kit	2	I	j.w.	częściowo zachowany
6.	drewno	1	I	j.w.	iglaste

Na podstawie badań odkrywkowych ustalono istnienie około czterech warstw chronologicznych i około sześciu warstw stratygraficznych na stolarce okien w budynku. Renowacje okien nie muszą wiązać się z przeprowadzanymi remontami elewacji.

Fot.4. W naturalnej odkrywce na dolnej części ościeżnicy okna na klatce schodowej w prawym ryzalicy budynku, widoczny jest zachowany fragment najstarszej na stolarce warstwy lakierniczej oznaczonej w stratygrafii nr 3/I (?). Maj 2021r. aut. N. Soran - Maluty

Fot.5. Widok ogólny okna pierwotnego, od strony wewnętrznej, klatki schodowej w prawym ryzalicie budynku. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty

STOLARKA DRZWIOWA

Budynek nr 20 szpitala – parku w Kobierzynie posiada dwie pary drzwi jednoskrzydłowych.

Fot. 6 i 7. Góra: widok drzwi do budynku nr 20 w prawym ryzalicie, w naturalnych odkrywkach w dolnej części drzwi oraz przy klamce ustalono istniejącą stratygrafię. Dół: odkrywka przy klamce od strony zewnętrznej drzwi. Maj 2021r. aut. N. Soran- Maluty.

TABELA Z UKŁADEM STRATYGRAFICZNYM FARB NA STOLARCE DRZWI WEJŚCIOWYCH

L.p.	opis warstw	warstwa stratygraficzna	warstwa chronologiczna	datowanie	uwagi
1.	biała współczesna	5	IV	po 2000r.	
2.	biała „stara biel”	4	III	?	
3.	biała zielonkawa	3	?	?	
4.	biała	2	?	?	niewielkie ślady
5.	drewno	1	I	1907-1914	

Ustalono istnienie ok. pięciu warstw stratygraficznych i ok. czterech warstw chronologicznych. Wszystkie były białe jak na innych budynkach zespołu.

IV. OPIS STANU ZACHOWANIA OBIEKTU

Opis dotyczy następujących elementów i określa rodzaj zniszczeń oraz przyczyny zniszczeń

1. Tynki i detal architektoniczny
2. Cokół z ciosów piaskowca i detalu (grzebykowanie w zaprawie betonowej)
3. Dach kryty dachówką i więźba dachowa
4. Elementy z cegły licowej na elewacji
5. Stolarka okienna i drzwiowa
6. Elementy z betonu i lastriko jak schodki do drzwi wejściowych bocznych i płyta progowa przed wejściem głównym, betonowe parapety okien
7. Otoczenie, obejście z płyt chodnikowych , ogrodzenie, komunikacja
8. Obróbki blacharskie

Ad.1. Tynki i detal architektoniczny

Tynki oraz detal architektoniczny na wszystkich elewacjach powtarzają się. Podobny jest ich stopień zabrudzenia oraz zniszczeń. Najmniej uszkodzeń mechanicznych czyli ubytków w sensie ciągłości tynków jest na elewacji frontowej i bocznych. Wynika to przeprowadzonych napraw w formie miejscowych łat z zaprawy, które zablokowały tymczasowo odpadanie tynku. Przyczyną takiej sytuacji jest ogromne zawilgocenie murów oraz wszystkich związanych z nimi elementów przez całkowity brak izolacji fundamentów oraz stałe ściekanie wody po ścianach z powodu wadliwego jej odprowadzania. Prawie na całej powierzchni tynki są odspojone od podłoża. Dwie warstwy szlichty cementowej, założonych w trakcie poprzednich remontów,

dodatkowo pogorszyły sytuację, przez brak paroprzepuszczalności tego materiału. W związku z tym, zaprawy wapienno – piaskowe wraz z fugami z muru ceglanego uległy całkowitej degradacji i wysypują się z każdej nieszczelności na elewacji np. z pęknięć.

Fot.8 i 9. Góra: Fragment elewacji tylnej, tynk cementowy, barwiony w masie, odspojony od podłoża, mocno zabrudzony. Dół: rozległe odparzenia tynku od podłoża, widoczne poziome spękania, po nich następuje odpadanie płatami. Maj 2021 aut. N Soran - Maluty

Fot.10 i 11. Góra: zielone porosty na stale zawilgoconej powierzchni. Dół: zawilgocone i porośnięte zielenią otoczenie nieuszczelnej rury spustowej, w dolnej części żeliwnej, jeszcze pierwotnej, górna część wtórna, z blachy. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty.

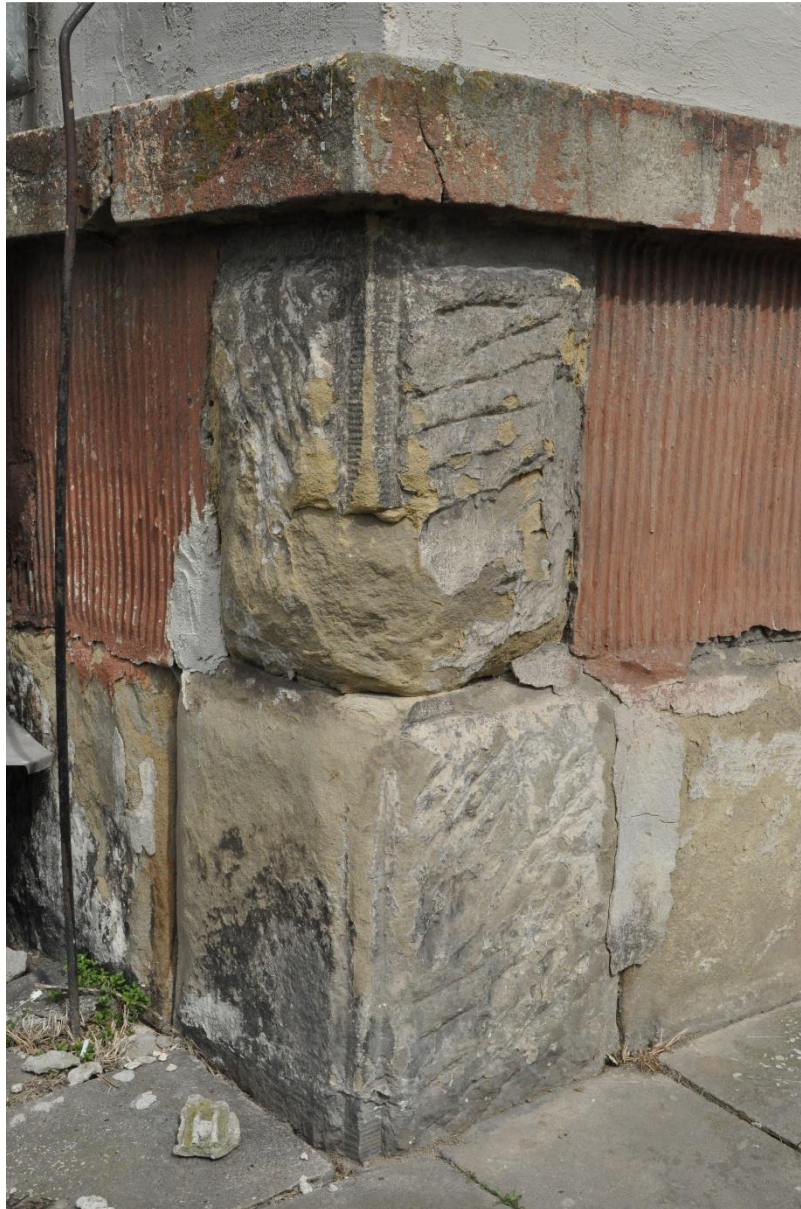

Fot.12 i 13. Góra: nierówna kolorystyka przez zalewanie elewacji woda opadową. Dół: odspojenia tynku na całej grubości od podłoża ceglanego. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty.

Detal architektoniczny odlany z zaprawy betonowej, jako bardziej wytrzymały na zawilgocenie jest znacznie mniej zniszczony niż tynki. Stosunkowo najmniej ucierpiały parapety podokienne na elewacji frontowej i tylnej. Jeżeli występują uszkodzenia to tylko w niewielkim zakresie. Parapety były malowane w najmłodszej warstwie chronologicznej o dwa tony ciemniej niż

elewacja – ciemno – łososiowy, jednak w większości kolory złuszczyły się , zapewne na skutek złej technologii malowania, ale także zawilgocenia. Podobnie dosyć dobrze zachowane są płyty – progi z lastriko, pomimo wieloletniego użytkowania, przed drzwiami wejściowymi do budynku. W znacznie gorszym stanie są grzebykowania pionowe w cokole, także wykonane z zaprawy betonowej jak parapety, nie montowano gotowych, ale wyciągano je na obiekcie. W wielu miejscach, gdzie odpadły, wykonano nieudolne rekonstrukcje wyżej wspomnianego grzebykowania.

Fot.14. Fragment cokołu – narożnik – z pierwotnym grzebykowaniem i ciosami z piaskowca , całość wieńczy gzyms – parapet z piaskowca; widoczna degradacja kamienia i liczne uszkodzenia mechaniczne- ubytki oraz nieudolne naprawy. Maj 2021 aut. N. Soran – Maluty.

Ad. 2. Cokół z ciosów piaskowca i detalu (grzebykowanie w zaprawie betonowej)

Cokół z ciosów z piaskowca wraz z ciosami narożnymi oraz ozdobnym grzebykowaniem w zaprawie betonowej. Stan zachowania ciosów piaskowcowych bardzo zły na skutek silnego zawilgocenia od gruntu oraz od mokrego stale podłoża ceramicznego z cegły. Struktura elementów kamiennych uległa destrukcji, co wiąże się z jej osłabieniem, odpadaniem, łuszczeniem i uleganiu uszkodzeniom mechanicznym na skutek utraty twardości.

Fot.15 i 16. Góra: fragment cokółu na elewacji tylnej budynku nr 20 . Widoczny zdegradowany piaskowiec ze śladami przemalowania olejną farbą, który okala płytę z betonu z ornamentem w formie grzebykowania pionowego. Grzebykowanie przemalowane na kolor brązowy. Dół: widok ogólny cokółu. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty.

3. Dach kryty dachówka i więźba dachowa

Dach kryty dachówką płaszowską, w niewielkim stopniu wymienioną na nową, o czym świadczy czerwony, nie spatynowany kolor niektórych dachówek. Dachówki pierwotne, mocno zużyte, spatynowane na kolor ciemnobrunatny ułożone są na mocno zużytej więźbie drewnianej. Więźba dachowa tylko w ok. 30 % jest dobrze zachowana. W złym stanie są także kominy na dachu budynku.

4. Elementy z cegły licowej na elewacji

Tylko w obrębie portali na elewacji frontowej, zły stan zachowania patrz fot. nr 6.

5. Stolarka okienna i drzwiowa

Stolarka okienna pierwotna w bardzo złym stanie, wypaczona i nieszczelna. Liczne okna samowolnie wymieniono na nowe, z PCV. Na podstawie badań ustalono, że wszystkie warstwy lakierów były białe. Jest to zgodne z pierwotnym założeniem oraz remontami przeprowadzonymi na innych budynkach. Okna pierwotne posiadają też w większości swoją galanterię metalową w postaci klamek, zasuvek, haczyków itp.

Fot.17. Okno środkowe, weneckie , na elewacji frontowej budynku nr 20; drewno prześwitujące w ubytkach lakieru poczerńnięte, zdegradowane. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty.

Fot.18 i 19. Góra: skrzydło zewnętrzne okna na elewacji tylnej w stanie degradacji. Dół: pierwotne klamki i zasuwka okna od strony wewnętrznej klatki schodowej. Maj 2021 r. aut. N. Soran - Maluty

Stolarka drzwiowa

Na obiekcie znajdują się dwie pary pierwotnych drzwi wejściowych, kolor brązowy mahoniowy, wtórny, klamka wtórna, krata pierwotna. Lakier nawierzchniowy uszkodzony, szczególnie w na ramie drzwiowej na styku z lastriko oraz w okolicach klamki.

Fot.20 i 21. Góra: Portal w prawym ryzalicie z drzwiami wejściowymi. Dół: krata metalowa zabezpieczająca drzwi wejściowe pierwotna, o geometrycznym wzorze; stan dobry, naklejki na przeszkleniu. Maj 2021r. aut. N. Soran –Maluty.

6. Elementy z betonu i lastriko jak schodki do drzwi wejściowych bocznych i płyta progowa przed wejściem głównym, betonowe parapety okien

Fot. 22 i 23. Góra: grzebykowanie w zaprawie cementowej, naprawa zniszczonego elementu cokołu; zły stan zachowania parapetu z piaskowca bezpośrednio nad cokołem. Dół: fragment parapetu betonowego pod oknem, widoczne przemalowanie w dwu kolorach.

Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty.

Fot.24 i 25. Góra: próg z lastriko przed drzwiami wejściowymi do budynku; niewielkie uszkodzenie mechaniczne i zabrudzenie. Dół: porosty zieleni i grzybów na zawilgoconych detalach kamiennych i betonowych na elewacji – strefa gzymsu kamiennego nad cokołem.

Maj 2021r. aut. N. Soran –Maluty.

Elementy z lastriko i z betonu są mniej zniszczone niż piaskowiec, niemniej wszystkie są bardzo zabrudzone, posiadają przemalowania farbą olejną, są także porośnięte zielenią i rozległymi grzybniami. Najbardziej uszkodzone są elementy grzebykowane na cokole, które w dużej ilości odpadły od podłoża. W kilku miejscach są nieudolnie zrekonstruowane w zaprawie cementowej.

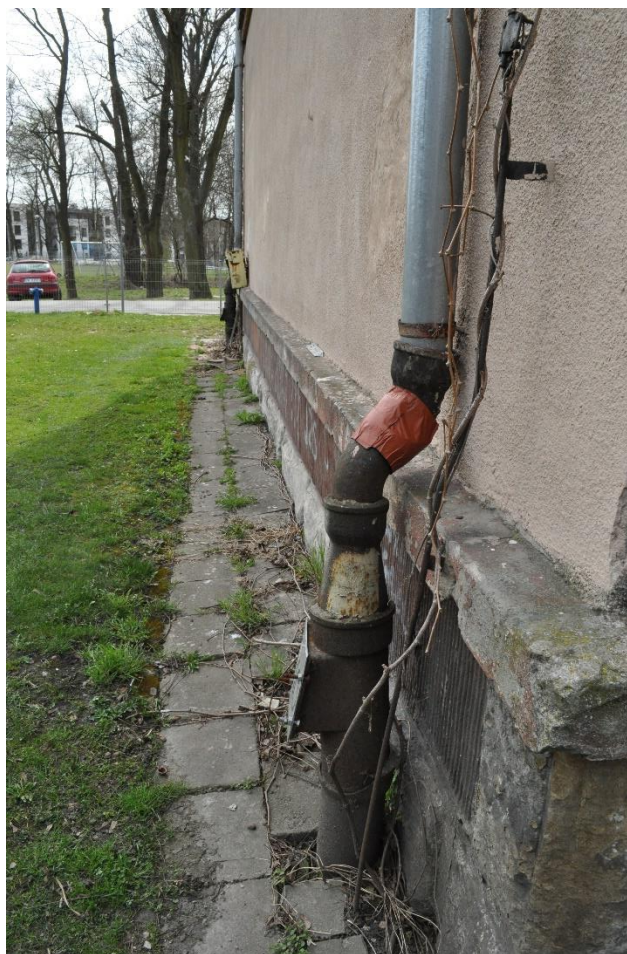
Fot.25. Fragment cokołu z pierwotnym grzebykowaniem, widocznym w odkrywce, szaro-czarna kolorystyka pod wtórną szlichtą z pomalowaną na kolor jasny mahoniowy. Maj 2021r. aut. N. Soran - Maluty

Na fot.25 widoczne jest pierwotne grzebykowanie w odkrywce. Forma profili jest łagodna, obła, z dużymi odległościami pomiędzy pionowymi elementami. Brak estetycznego przejścia pomiędzy elementem grzebykowanym, a ciosami z piaskowca poniżej.

7. Otoczenie, obejście z płyt chodnikowych , ogrodzenie, komunikacja

Budynek na styku z podłożem jest wyłożony podwójnymi płytami z betonu. Elewacja frontowa zlokalizowana jest przy ulicy asfaltowej, od której dzieli ją trawnik i współczesne ażurowe ogrodzenie z drutu modułowego.

Elewacja tylna przylega do terenu zielonego, z którego wydzielone są ogródki działkowe dla mieszkańców budynku.

Fot. 26. Rura spustowa na elewacji bocznej budynku nr 20, część żeliwna z częścią z blachy ocynkowanej sklejona taśmą klejącą dla uszczelnienia. Widoczne obejście z podwójnych płyt chodnikowych betonowych. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty.

8. Obróbki blacharskie

Istniejące obróbki blacharskie na elewacji to rynny i rury spustowe z blachy ocynkowanej, wpusty są zabytkowe, żeliwne. Instalacja nie spełnia już dobrze swojej funkcji. Z jej przyczyny ściany budynku są dodatkowo zalewane wodą opadową.

V. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Na podstawie pełnego rozpoznania budowy technologicznej i stanu zachowania obiektu, w kontekście historycznym w jakim powstał oraz funkcji jaką pełni, zakłada się przeprowadzenie pełnego remontu konserwatorskiego budynku nr 20 w kompleksie szpitalno – parkowym Szpitala Klinicznego im. dr Józefa Babińskiego w Krakowie.

W ramach prac technicznych konieczne jest usunięcie przyczyn powodujących degradację materiałów z których został wybudowany. Celem jest utrzymanie zabytkowej substancji

obiekty w jak największym zakresie, jednak w miejscach gdzie nie jest to możliwe, zastąpienie jej materiałami dopuszczonymi przy remontach budynków zabytkowych. W ramach prac przywracających pierwotną estetykę budynku, zostaną odtworzone brakujące elementy zgodnie z zatwierdzonym przez MKZ w Krakowie programem prac konserwatorskich i projektem budowlanym.

Przewiduje się następujące działania:

TYNKI I DETAL ARCHITEKTONICZNY

1. Wykonanie prawidłowej i skutecznej izolacji fundamentów (szczegóły w projekcie budowlanym) ; rozbiórka przybudówki na tylnej elewacji budynku.

2. Dobadanie elewacji w celu ustalenia pierwotnej kolorystyki po wystawieniu rusztowań; okazanie stratygrafii przedstawicielowi MKZ w Krakowie oraz propozycji koloru dla ścian gładkich elewacji i detalu architektonicznego

3. Usunięcie z elewacji kabli instalacyjnych i przełożenie ich zgodnie z uzgodnieniami.

4. Usunięcie wszystkich nawarstwień wtórnych zapraw oraz niemożliwych do utrzymania zapraw wapienno-piaskowych, pierwotnych; usunięcie pierwotnych zapraw w całości może nastąpić po decyzji komisji konserwatorskiej wobec daleko posuniętej degradacji tychże zapraw przez skuwanie ręczne

5. Utrzymanie detalu architektonicznego tj . gzymsu wieńczącego i parapetów podokiennych przez iniekowanie np. wapnem hydraulicznym w przypadku odspojenia elementu od podłoża ceglanego i uzupełnianie gotowymi zaprawami w przyjętym przez Wykonawcę systemie, sprawdzonym przy remontach tego typu obiektów

6. Czyszczenie elewacji metodą strumieniowo – ścierną tzw. piaskowaniem przy określonym metodą prób ciśnieniu i grubości piasku, przy czyszczeniu należy uwzględnić także cokół z łamanego kamienia po wykuciu wtórnych, powierzchniowych fug oraz elementy z betonu i lastriko.

7. Wykonanie zabezpieczenia ścian odkażającym glono – i grzybobójczym.

8. Wykonanie tynków renowacyjnych solochłonnych w systemie WTA na wysokość ok. 1.5m na obwodzie budynku nad cokołem; zaleca się wykonanie badań murów ceglanych na stopień zasolenia, to wskaże jaką grubość tynków renowacyjnych należy zastosować.

9. Wykonanie tynkowania dwuwarstwowego z zaprawy trassowo – wapiennej na zaprawie podkładowej; tynk zacierany packą drewnianą, aby uzyskać charakterystyczną powierzchnię.

10. Gruntowanie, a następnie malowanie dwukrotnie farbą silikatową po wykonaniu próby o powierzchni ok. 0,5 x 0,5 m², kolorem ustalonym z komisją konserwatorską na podstawie badań stratygraficznych; sugerowane kolory to złamana biel albo kolory pastelowe.

DACH I WIĘŻBA DACHOWA

11. Wymiana pokrycia dachowego oraz detalu na elewacji na nowe, z dachówki płaszowskiej.

12. Częściowa wymiana więźby dachowej – ok. 70 %, impregnacja przeciwpożarowa i przeciw owadom, szkodnikom drewna – zgodnie z projektem budowlanym.

13. Wykonanie izolacji z folii paroprzepuszczalnej.

14. Wymiana obróbek blacharskich ze starych na nowe z blachy tytanowo-cynkowej.

CEGŁA – opaski przy drzwiach wejściowych - portal wejściowy

15. Wykucie fug cementowych i usunięcie zasolonego materiału na głębokość 2 – 3 cm.

17. Usunięcie – wykucie wszystkich uzupełnień po poprzednich zabiegach naprawczych.

18. Czyszczenie wstępne termoparą, ewentualnie metodą piaskowania metodą strumieniowo – ścierną.

19. Impregnacja strukturalna i kitowanie materiałami systemowymi barwionymi w masie.

22. Scalenie kolorystyczne i hydrofobizacja preparatem krzemooorganicznym.

COKÓŁ piaskowiec i detal grzebykowany w zaprawie betonowej kryte gzymsem z piaskowca

23. Usunięcie uzupełnień i fug i pogłębienie istniejących na głębokość 2 -3 cm.

24. Skucie wszystkich uzupełnień oraz zdegardowanej, miękkiej warstwy w ciosach z piaskowca aż do twardego rdzenia, czyszczenie metodą strumieniowania – ściernego; impregnacja strukturalna oraz wykonanie uzupełnień, wykonanie taszlowania w miejscach większych ubytków

25. Wykonanie fugi wapienno – piaskowej w cokole na wzór fugi pierwotnej zachowanej na obiekcie (sprawdzić to przed skuciem); fuga powinna funkcjonować w płaszczyźnie muru, ciosy kamienne nie mogą być w niej zagłębione; kolorystyka dla całego fugowania powinna być jednorodna – kolorystykę przedstawić na komisji konserwatorskiej

26. Usunięcie wszystkich rekonstrukcji grzebykowania; usunięcie wtórnych nawarstwień na istniejącym, pierwotnym grzebykowaniu, wykonanie nowych naśladowczo do zabytkowych, dobrze zachowanych , należy zachować kształt i wymiary; *zaleca się wykonanie specjalnego*

narzędzia do wymodelowania detalu żłobkowanego; malowania zgodnie z ustaleniami na komisji konserwatorskiej²

27. Hydrofobizacja całego cokołu preparatem krzemooorganicznym.

ELEMENTY Z BETONU I LASTRIKO progi w portalach na elewacji frontowej, parapety okienne

28. Wszystkie elementy wyczyścić i naprawić; uzupełnienia wykonać materiałem podobnym tak aby nie wyróżniały się od otoczenia, pęknięcia skleić; całość zabezpieczyć impregnatem do betonu.

STOLARKA OKIENNA I DRZWIOWA

29. Stolarka okienna w całości przeznaczona jest do wymiany – zgodnie z projektem budowlanym; od strony elewacji okna zachowają identyczną formę jak okna pierwotne, klamki mosiężne i inne akcesoria zostaną przełożone do nowych, a brakujące odtworzone

30. Drzwi w budynku zostaną poddane pełnej konserwacji z odtworzeniem brakującej galanterii metalowej. Drewno po odczyszczeniu powinno zostać wielokierunkowo zabezpieczone zarówno w sensie impregnacji jak i malowania drewna farbą kryjącą w kolorze ustalonym na podstawie badań i zatwierdzonym przez komisję konserwatorską po przedstawieniu prób koloru.

OTOCZENIE, OBEJŚCIE Z PŁYT CHODNIKOWYCH, OGRODZENIA

32. Wykonać prace zgodnie projektem budowlanym.

Prace powinny być wykonywane pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki. Po zakończeniu prac przedłożyć do MKZ w Krakowie dokumentację powykonawczą.

VI. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Prace remontowe przy obiekcie należy rozpocząć od wykonania izolacji fundamentów zgodnie z projektem architektonicznym. Następnie, po wystawieniu rusztowań, należy badać tynki na istnienie pierwotnej kolorystyki w miejscach niedostępnych z ziemi, wykonać stratyografię i przedłożyć komisji konserwatorskiej z propozycją kolorystyki.

Jako przykładowe do odtworzenia tynków przyjęto produkty w systemie **Hufgard Optolith Polska Sp. z o.o.**, można stosować inne, równoważne, sprawdzone na podobnych obiektach zabytkowych.

TYNKI I DETAL ARCHITEKTONICZNY

² W odkrywkach do programu, najstarsza warstwa koloru na elewacji ma kolor szary, a grzebykowanie ciemnoszary, te rezultaty powinny być sprawdzone w trakcie rozszerzonych badań w podczas remontu

1. Skucie tynków wtórnych, twardych – tynk cementowy oraz wytypowanych odspojonych i zdegradowanych tynków wapienno -piaskowych ręcznie.

2. Wykonanie gruntowania odkażającego i zabezpieczającego przed korozją biologiczną np. preparatem **BFA** prod. Remmers , **Optogrun** **Fungith** lub **Lichenicidum** w rozcieńczeniu 1 : 10 w alkoholu.

3. Podklejenie detalu architektonicznego preparatami jak **Ledan-TB1** lub **Optosan TrassInjekt** ; do odtwarzania na nowo elementów bardzo uszkodzonych, należy użyć gotową zaprawę sztukatorską, podkładową **Optosan StuckoGrob** i wierzchnią **Optosan StuckoFein**.

4. Gruntowanie preparatem **Casilit GT** prod. Kabe pod farbę krzemianową. i malowanie materiałami jak dla ścian gładkich farbą krzemianową , silikatową **Casilit GF** prod. Kabe, w kolorze ciemniejszym niż ściany gładkie, określoną w wyniku badań stratygraficznych.

5. Pogłębienie fug w strukturze muru, aby usunąć materiał zasolony, uzupełnienie spoin gotową zaprawą jak **Optosan ASP** lub **Funcosil Fugenmortel** prod. Remmers.

6. Wykonanie badań ścian na zasolenie dla ustalenia grubości tynków WTA na elewacjach, na których nie występują okładziny z cegły i kamienia; należy wykonać następujące warstwy tynku renowacyjnego:

- szpryc - **Optosan HSB**
- tynk podkładowy - **Optosan ASP**
- tynk renowacyjny - **Optosan USP**

7. Tynkowanie pozostałych ścian gładkich zaprawą podkładową np. **OptosanTrassPutz**, następnie wierzchnią jak **Optosan TrassFeinPutz** , o wysokiej paroprzepuszczalności; zacierać packą drewnianą, nie zagładzać powierzchni.

8. Gruntowanie np. preparatem **Casilit GF** pod farbę silikatową prod. KABE, o nazwie **Casilit F**, stosowaną do wymalowania zewnętrznych; malowanie dwukrotne w kolorze zaakceptowanym przez komisję konserwatorską.

Docelowo zaleca się wybór koloru pastelowego albo złamanej bieli, charakterystycznych dla omawianego założenia szpitalno-parkowego.

DACH I WIĘŻBA DACHOWA

9. Wykonanie częściowej wymiany więźby dachowej wraz z wymaganym przepisami zabezpieczeniem przed pleśnią grzybami i owadami, szkodnikami drewna (patrz p. 2. tego rozdziału) oraz przeciwpożarową jak **FireSmartBio-P/Poż**, tiksotropowy żel , który nie ścieka i nie kapie, jest bezzapachowy i bezpieczny dla mieszkańców.

10. Wykonanie wymiany starej dachówki na nową, tego samego rodzaju czyli **płaszowską** zarówno na dachu jak na detalach wystroju architektonicznego elewacji.

Wyżej wymienione prace powinny być wykonane zgodnie z projektem budowlanym.

CEGLA opaski w portalach wejściowych

11. Wykucie niewłaściwych fug i uzupełnień.

12. Czyszczenie metodą piaskowania, tak aby nie uszkodzić spieku cegły, wcześniej należy wykonać próby czyszczenia termoparą, co może okazać się wystarczające.

13. Odkazenie korozji biologicznej produktami jak w p.2.

14. Wzmocnienie strukturalne preparatem **KSE 100, KSE 300** prod. Remmers (ok. 3 tygodni sezonowania dla uzyskania efektu wzmocnienia).

15. Uzupełnianie ubytków gotową zaprawą barwioną w masie o nazwie **Funcosil Restauriertmortel** prod. Remmers, z ewentualnym zastosowaniem preparatu **Haftfest** o funkcji szpenej w kitach o małej grubości.

16. Wykonanie fugowania gotową fugą solochłonną o nazwie **Fugenmortel** prod. Remmers.

18. Wykonanie hydrofobizacji preparatem krzemoorganicznym o nazwie **Funcosil SNL** prod. Remmers.

COKÓŁ z piaskowca i zaprawy betonowej w formie płyt grzebykowanych

18. Usunięcie uzupełnień oraz pogłębienie fug o 2 -3 cm, obkucie osypujących się ciosów piaskowca, aż do uzyskania twardego rdzenia.

19. Wyczyszczenie kamieni przy użyciu termopary, ewentualne doczyszczenie metodą strumieniowo-ścierną przy ściśle kontrolowanym ciśnieniu i grubości piasku, można użyć innego ścierniwa np. garnet.

20. Wzmocnienie osłabionych kamieni preparatem **KSE 100, 300** prod. Remmers, karencja 3 tygodnie w celu uzyskania konsolidacji struktury wewnętrznej kamienia.

21. Uzupełnianie ubytków gotową zaprawą barwioną w masie o nazwie **Funcosil Restauriertmortel** prod. Remmers, dla elementów z piaskowca, opracowanie kitów do otoczenia, aby nie utraciły swojego rustykalnego charakteru.

23. Fugowanie gotową zaprawą o nazwie **Funcosil Fugenmortel** prod. Remmers, ustalenie kształtu fugi na podstawie zachowanej pierwotnej: utrzymanie jej kształtu i kolorystyki.

24. Hydrofobizacja preparatem krzemoorganicznym o nazwie **SNL** prod. Remmers.

ELEMENTY Z BETONU I LASTRIKO parapety okienne oraz płyty z lastriko w portalach na elewacji frontowej

25. Czyszczenie metodą strumieniowo – ścierną lub termopary .

26. Klejenie spękań przez wstrzyknięcie kleju **Iniektionsharc 100** prod. Remmers.

27. Uzupełnienie zaprawą betonową z wypełniaczem i dobarwioną w masie do koloru elementu naprawianego. Scalanie powierzchniowe jest niewskazane ze względu na sposób eksploatacji, czyli stały kontakt z Użytkownikiem, co spowoduje szybkie wytarcie.

28. Hydrofobizacja preparatem krzemooorganicznym jak w p. 24.

STOLARKA OKIENNA I DRZWIOWA

Okna na elewacji i okienka piwniczne

29. Wymiana wszystkich okien drewnianych i plastikowych na nowe; wykonanie na wzór okien pierwotnych, ale zgodnie ze współczesnymi parametrami technicznymi i zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym; wyprzedzająco przedstawić komisji konserwatorskiej okno wzorcowe do akceptacji ; to samo dotyczy okienek piwnicznych, które muszą być wykonane nowe, drewniane z zabezpieczeniem (typu drobna siatka metalowa, ocynkowana, na ramiaku drewnianym na stałe mocowanym w okienku); należy odtworzyć na podstawie zachowanych elementów pierwotnych okien – zgodnie z projektem budowlanym

2 sztuki drzwi na elewacji frontowej

30. Postępowanie konserwatorskie:

- a. zdemontowanie i przewiezienie drzwi do pracowni, założenie drzwi zastępczych na obiekcie
 - b. drzwi zabytkowe: wykonanie stratygrafii w trakcie prac i ustalenie pierwotnej kolorystyki; usunięcie nawarstwień lakierniczych, wymontowanie elementów metalowych; wykonanie wstawek w miejscach mocno naruszonych; uzupełnienie ubytków : większych kitem na bazie trocin i akrylu, mniejsze kitem akrylowym ; zabezpieczenie preparatem Altax lub produktami firmy Remmers; stosować lakier podkładowy dla zabezpieczenia powierzchni wyrównania jej przed malowaniem; malowanie dwukrotne lakierem do drewna w kolorystyce zatwierdzonej przez komisję konserwatorską; przywrócenie, o ile to możliwe pierwotnej galanterii metalowej; przedstawić klamkę do zatwierdzenia komisji konserwatorskiej
 - c. wymontowaną pierwotną kratę dobrać na kolorystykę i poddać zabiegom konserwatorskim
 - d. zamontowanie szyby tzw. bezpiecznej w przeszkleeniu drzwiowym, następnie montowanie kraty po konserwacji
 - e. wykonanie konserwacji ościeżnic drzwiowych w takiej samej technologii jak drzwi, bez demontażu „in situ”
- c. montowanie drzwi po konserwacji na swoich miejscach w ryzalitach budynku.

OBRÓBKI BLACHARSKIE

31. Demontaż istniejących obróbek blacharskich, rur spustowych i rynien.

32. Zamontowanie nowych, wykonanych z blachy tytanowo - cynkowej.

Po zakończeniu prac należy opracować dokumentację powykonawczą : fotograficzną i opisową i przedłożyć do MKZ w Krakowie.

VII. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA OBIEKTU PRZED REMONTEM KONSERWATORSKIM

Fot.27 i 28. Góra: elewacja tylna. Dół: elewacja frontowa. Maj 2021r. aut. n. Soran-Maluty.

Fot. 29 i 30.Góra: elewacja boczna, zachodnia. Dół: elewacja boczna, wschodnia. Na elewacjach widoczne podwójne, pionowe płyciny o zdwojonych uskokowo bocznych brzegach. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty

Fot.31 i 32. Góra: widoczny zły stan tynków na elewacji tylnej. Dół: zły stan tynków na elewacji tylnej. Piony okienne w prostokątnych płycinach o zdwojonych uskokowo bocznych brzegach; gzyms, wieńczący, plintowy, nad gładkim, wyodrębnionym drobnym uskokiem fryzem. Maj 2021r. aut. N. Soran – Maluty

Fot.33 i 34. Góra: nieudolna próba rekonstrukcji płycin grzebykowanych w cokole. Dół: naprawy cokołu wykonane niezgodnie z pierwotnymi , w obrębie okienka piwnicznego – elewacja frontowa. Maj 2021r. aut. N. Soran - Maluty

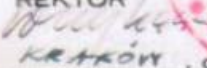
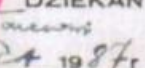

Fot.35. Prawy węgar prawego ryzalitu budynku 20 częściowo wykonany z cegły zendrówki z fugowaniem. Maj 2021r. aut. N. Soran –Maluty.

VIII. ANEKSY – uprawnienia

dyplom

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH IM. JANA MATEJKI W KRAKOWIE	
DYPLOM 	
 	NATALIA GRZECHOWIAK
	urodzoną dnia 6. STYCZNIA 1962 R.
	w ŚWIĘTOCHŁOWICACH
	odbyła studia 1981-1987
	NA WYDZIALE KONSERWACJI DZIEŁ SZTUKI
	w zakresie KONSERWACJI MALARSTWA
	z wynikiem BARDZO DOBRYM
	i po spełnieniu wymogów określonych obowiązującymi przepisami uzyskał
	w dniu 13. CZERWCA 1987 r. tytuł
	MAGISTRA SZTUKI
 podpis	
Nr 3705 (numer dyplomu)	REKTOR m. p. DZIEKAN KRAKÓW, dnia 28 lipca 1987 r.

zaświadczenie

PAŃSTWOWA SŁUŻBA OCHRONY ZABYTKÓW
Oddział Wojewódzki w Krakowie
pl. Wąsarskich Świętych 3/4
31-004 Kraków, tel. 16-14-17

PSOZ/W 1359/94

Kraków, 1994-04-07,
4

Z A Ś W I A D C Z E N I E NR 163/94.....

Na podstawie par. 19 i 20 Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 11 stycznia 1994r. o zasadach i trybie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach oraz prac archeologicznych i wykopaliskowych, warunkach ich prowadzenia i kwalifikacjach osób, które mają prawo prowadzenia tej działalności /Dz.U.nr 16, poz.55/

WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW W KRAKOWIE stwierdza, że

Pan/Pani/.....N.a.t.a.l.i.a..... G.R.Z.E.C.H.O.W.I.A......
/ur.....6 stycznia 1962 r...... w.....Świętochłowicach.....
zamieszkały/a/..... w.....Krakowie..... ul.....Działka 36/46.....

jest uprawniony/a/ do wykonywania prac konserwatorskich przy zabytkach ruchomych w zakresie.....konserwacji malarstwa.....

.....XX.....
Pan/Pani ukończył/a studia wyższe w zakresie konserwacji zabytków i posiada dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie..... Ni.....3705..... oraz wykazał/a/ się więcej wieloletnią praktyką zawodową związaną z konserwacją zabytków ruchomych na terenie miasta Krakowa i województwa krakowskiego.

Powyższe zaświadczenie wydaje się jednorazowo.

Zaświadczenie wystawia się na wniosek zainteresowanego/ej/.

Należną opłatę skarbową w wys.....30000.....zł skasowano na wniosku.

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie
mgr inż. arch. [Signature]